

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Β' ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, είναι αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Κάθε άτομο το οποίο υιοθετεί μια ρατσιστική – φασιστική ιδεολογία έχει υποστεί ακραία χειραγώγηση, η οποία αποδυναμώνει την ικανότητα λογικής σκέψης και αυτοδιάθεσης και το καθιστά έρμαιο των ομάδων στις οποίες εντάσσεται και υποτάσσεται ολοκληρωτικά. Αντικαθιστά τις αξίες του με νέες και παραιτείται από όλα τα βασικά ατομικά του χαρακτηριστικά, τα οποία πλέον ορίζει ο αρχηγός και η ομάδα, την οποία άκριτα υπακούει καθοδηγούμενο από βίαια ένστικτα.

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Ως αίτιο παρουσιάζεται: η αδυναμία λογικής σκέψης του ατόμου που υιοθετεί ρατσιστικές αντιλήψεις και η εκχώρηση των βασικών ατομικών του χαρακτηριστικών στον αρχηγό και την ομάδα. Ως αποτέλεσμα, με τη χρήση και της διαρθρωτικής λέξης «έτσι», παρουσιάζεται: η μετατροπή του σε ένα τυφλό όργανο υποταγής, το οποίο αναπαράγει άκριτα την νέα ιδεολογία, καθοδηγούμενο από φανατικά και βίαια συναισθήματα.

Με τον τρόπο αυτό ο συγγραφέας καταφέρνει να παρουσιάσει με εύληπτο και λογικά οργανωμένο τρόπο τις ολέθριες συνέπειες που έχει στον τρόπο σκέψης και συμπεριφοράς του ατόμου η υιοθέτηση ρατσιστικών αντιλήψεων. Αυτή είναι και η κύρια πρόθεσή του με τη δημοσίευση του κειμένου, να αναδείξει δηλαδή την επικινδυνότητα που έχει η υιοθέτηση ακραίων ιδεολογιών από το άτομο και τις συνέπειες που επιφέρει στη διαμόρφωση της προσωπικότητάς του.

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Οι «εχθροί» είναι αναγκαίοι/απαραίτητοι στις ολοκληρωτικές θεωρίες, διότι ενώνουν/ενοποιούν ιδεολογικά. Η ένταση της δαιμονοποίησης των «εχθρών» φτάνει έως και σε παραληρητικά επίπεδα με

την στόχευση/προσπάθεια του αφανισμού τους. Οι όποιες συνειδησιακές αναστολές και ενοχές έχουν ήδη προηγουμένως αμβλυνθεί σε επίπεδο που σχεδόν δεν βρίσκονται/εντοπίζονται. Ως «εχθροί» δεν θεωρούνται μόνο οι «διαφορετικοί», αλλά και εκείνοι που ενώ είναι «όμοιοι» εναντιώνονται/αντιδρούν σθεναρά σε αυτήν την ιδεολογία.

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Για το πρώτο ερώτημα οι μαθητές/τριες καλούνται να εκφράσουν ελεύθερα τις προσωπικές τους απόψεις, βασισμένες όμως πάντα σε συγκεκριμένα χωρία του κειμένου. Ενδεικτικά αναμένεται να αναφερθούν τα εξής:

- Ο ήρωας προφανώς νιώθει φόβο και αγωνία για το άγνωστο, αφού η περιγραφή που δεσπόζει στην πρώτη παράγραφο καταδεικνύει την σύγχυση την οποία βιώνει την πρώτη στιγμή που αντικρίζει το στρατόπεδο συγκέντρωσης.
- Νιώθει άβουλος και τρωτός (*«Η δίνη παρέσυρε ύστερα κι εμένα...»*), ενώ αισθάνεται κόπωση από την πολύωρη στάση κάτω από τον ήλιο.
- Νιώθει μοναξιά και αναζητά εναγωνίως γύρω του την παρουσία των γνωστών του (*«Μάταια αναζητούσα με το βλέμμα τα άλλα αγόρια: ολόγυρά μου υπήρχαν μονάχα άγνωστοι»*).
- Η παρουσία του άντρα με τη φιλική απέναντί του συμπεριφορά τον βοηθά να αναθαρρήσει σε ένα βαθμό, καθώς νιώθει να επικοινωνεί επιτέλους με κάποιον, αλλά το χαστούκι το οποίο δέχεται από το πουθενά από τον φύλακα Ναζί μετά την πρώτη έκπληξη τον επαναφέρει στη φρικτή πραγματικότητα (*«...και θέλησα να τον ρωτήσω...δεν πρόλαβα όμως γιατί εκείνη τη στιγμή μου ήρθε από την άλλη μεριά ένα χαστούκι»*).
- Πονάει και αντιλαμβάνεται πως δεν έχει δικαίωμα στην επικοινωνία, δεν έχει κανένα δικαίωμα στη ζωή (*«...προτού αρχίσει το αριστερό μου μάγουλο να πονάει...Από τα μπερδεμένα ουρλιαχτά του μπόρεσα να καταλάβω μόνο ότι επαναλάμβανε ξανά και ξανά τη λέξη «ησυχία»*)

Όσον αφορά το δεύτερο ερώτημα οι μαθητές /-τριες μπορούν να απαντήσουν όπως επιθυμούν βασισμένοι/ες στα προσωπικά τους βιώματα, διαβάσματα ή και πεποιθήσεις. Κάθε απάντηση θεωρείται αποδεκτή, αρκεί να δίνεται με σαφήνεια, ακρίβεια και τεκμηρίωση.